

De la llengua d'avui i de la República

written by Josep Maria Armengou | 9 de maig de 2017

Per a cada poble la llengua col·lectiva és ànima, coneixement, cultura, socialització. Saviesa. Afecte.

El català és la nostra llengua popular. Es troba en una situació inversa a l'elitisme que massa sovint li ha atribuït l'esquerra del país, per mor d'un internacionalisme mal entès. Si disposés d'un estat defensor al darrere no tindria tants problemes com té.

Passem de llarg, per prou conegudes i analitzades, les vicissituds del país del segle XVII ençà, viscudes cíclicament: repressió imperial castellana, destrucció física i moral de persones i béns, guerra, inquisició i xenofòbia genocides.

Som un país de pas i d'oportunitats. I de grans moviments demogràfics. Amb moments rars i molt breus de llibertat i creixement. Amb resiliència. Sempre.

La carnisseria feixista de 1936-1939 i la repressió que la seguí sense desmai fan que el castellà es converteixi de nou, per dret de conquesta –i aquest cop amb voluntat definitiva – en la base de l'*Imperio*.

És aleshores que Néstor Luján defineix l'alta burgesia capitalina com a parlant d'"astellano" en les seves relacions administratives i comercials i, per primera vegada, fins i tot familiars.

Els anys 50-70s del segle passat, amb la llengua prohibida, es produeixen les grans migracions intraespanyoles al nostre país.

Les classes mitjana i obrera mantenen viu el català, però

només a l'àmbit familiar. Dels grans partits, el PSUC de bon principi i, molt més tard, el PSC atorguen a la llengua el paper nacional clau de llengua de tothom, d'un sol poble, però la intensa situació migratòria, monolingüe en castellà, porta a l'esquerra, de facto, a assumir l'hegemonia del castellà com a (l'únic) idioma dels treballadors. En assemblees d'obrers i d'estudiants s'arriba a assimilar el català com a llengua de la burgesia. Quin gran error.

Amb la Constitució Espanyola (CE) de 1978 i la transició democràtica dels 80, tot i el supremacisme explícit que s'atorga al castellà, s'arriba a una solució de compromís que fa albirar un reconeixement real de pobles i llengües. Ben aviat es demostra quina llengua té l'hegemonia real, fins al punt que el castellà esdevé "espanyol", de tal manera que deixa a les altres tres llengües només la condició d'apàtrides....a casa seva. El cop d'Estat del 81 no fou tan fallit com ens sembla i ara veiem ben clar que assentà el franquisme.

Passen tres dècades de qualitat democràtica diversa i amb permanència de situacions lesives per a la nostra condició nacional, molt específicament en els aspectes de llengua i cultura, de fiscalitat i d'infraestructures. La base del greuge permanent és la condició immodificable de ser una minoria demogràfica, atès que "la sobirania nacional resideix en el poble espanyol" (CE '78).

L'Estatut de 2006 esdevé aleshores la renovació de l'acord constitucional que havia de posar al dia el nou contracte de drets i deures en el marc espanyol comú.

La situació desastrosa amb què es liquida tot plegat del 10 juliol de 2010 ençà ja és coneguda a bastament. Des d'aleshores tot ha anat empitjorant, i avui vivim una situació d'assetjament insostenible, que ha portat a 3 de cada 4 catalans i catalanes a voler autodeterminar-se de cara al futur. Ara com ara compartim, en gran majoria, que no hi a res

pitjor per a nosaltres i els nostres descendents que la dependència espanyola. No ens volen i no hem d'insistir-hi més.

El relat sobre la revolta transversal catalana que domina a l'ambient situa el seu origen en l'agressió brutal dels poders espanyols en termes del desequilibri fiscal (funció extractiva), inversor, infraestructural, en els atacs impúdics a l'estat del benestar,...i s'ha anat imposant jeràrquicament com a allò que suscita més adhesions personals i col·lectives en defensa de la nostra democràcia per part de tota mena de sectors i procedències.

La minorització de la llengua, té aliats decidits per acció directa i constant (C's, PP, SCC, FTN, altres sectors de dreta i extrema dreta), però compta també amb la colonització de les ments de moltes persones d'esquerreres

Tanmateix, sóc dels convençuts que la situació de feblesa de la nostra llengua, expressada en l'agressió sense treva a les nostres competències lingüístiques constitucionals, és la clau de volta que esperona, per damunt de tot, l'hegemonia ancestral espanyola.

La minorització de la llengua, té aliats decidits per acció directa i constant (C's, PP, SCC, FTN, altres sectors de dreta i extrema dreta), però compta també amb la colonització de les ments de moltes persones d'esquerreres, i per motius diversos.

Coses que constato, avui, a grans pinzellades:

- Una generació i mitja ja escolaritzada en català, per primera vegada a la història del país, és un avenç colossal, però, en general, ho ha estat de manera pobra en oralitat, en riquesa argumental, en història i, sobretot, en literatura, deficient en habilitats i, a més, sense hegemonia al pati ni al carrer.
- L'accés de professionals a les responsabilitats educatives ha estat molt més planera del que convenia al país: notes

universitàries de tall molt baixes i l'esquer d'una seguretat ocupacional i salarial han propiciat capes prou àmplies de mediocritat i de corporativisme.

- Als mitjans de comunicació i audiovisuals, l'exigència professional en el domini de la llengua i la seva ductilitat i riquesa presenten abundants deficiències. La llargària excessiva del Procés sobiranista actual, i la competència ferotge de l'estatu quo espanyol, a més, han erosionat les ambicions culturals i la pluralitat que havien distingit anteriorment els nostres mitjans públics.

- Als serveis de Justícia la situació de desequilibri idiomàtic és abismal. El crònic deseiximent català a optar a l'exercici de la magistratura és causa essencial en el problema.

- Més de 500 normatives estatals i de tota mena dictades en democràcia imposen el castellà de manera única a tota Espanya (PxL, 2009).

- Les companyies quasi monopolístiques de serveis energètics, de telefonia, les bancàries (sobretot arran de la desaparició de les caixes d'estalvis),... tenen el castellà com a llengua natural d'atenció al client, i el català hi és llengua de segona i encara a petició expressa i tenaç.

- L'etiquetatge dels nostres productes de consum es fa molt minoritàriament en català, i hi és absent del tot en productes que s'acompanyen de versions dels altres idiomes de la UE (que no reconeix el nostre perquè tots els governs espanyols ho han impedit sistemàticament).

- Els productes farmacèutics són un monocultiu exclusiu de l'espanyol .

- Les universitats, en el seu bon afany d'excel·lència i d'internacionalització, de captació d'un gran volum d'estrangers, tant alumnes com docents, van desplaçant progressivament el català. Greu de debò és quan això vulnera els acords inicials centre-alumne en les matriculacions concretes. Habitualment és el castellà el que en surt beneficiat.

La República Catalana que estem bastint pretén que el català sigui la llengua plenipotenciària, de cultura, normalitzada, que no ha pogut ser els darrers quatre segles, però amb el suport ple d'un estat propi

Consideracions d'urgència davant aquest estat de coses:

1. La consideració progressista, atractiva, de la nostra llengua la fa objecte de tria i afecte per part de moltes persones foranes. És part intensa del nostre vincle democràtic comú, esdevé un mirall d'allò viscut als seus països d'origen.
2. Els catalanopensants només podem enriquir la nostra llengua en la mesura que la llegim, que la parlem, que la sentim, que ens hi relacionem, que la transmetem, que en mantenim productes genuïns, que en cerquem l'excel·lència. Això ha de ser viscut de manera natural i plaent.
3. Els catalanoparlants (moltíssima més gent) s'hi sent acomboiada, compresa, sobretot si per a nosaltres és objecte preciós. La nova República haurà de tenir entre els seus elements fundacionals aquella bonhomia de funcionament de què no hem gaudit mai en la nostra dependència espanyola.
4. Des d'Esquerres per la Independència diem que hi haurà un minut zero republicà: retornarem ipso facto a la legitimitat tot allò que el parlament autonòmic ja havia legislat durant anys i que ha estat arranat o escapçat. Construïrem a partir d'aquí.
5. Entre els professionals de l'Educació, les notes universitàries de tall estaran a l'altura més alta del sistema. Com a Finlàndia i altres països punters. Amb formació i sistemes avaluadors permanents .
6. Els professionals dels mitjans audiovisuals han d'exhibir el domini lingüístic més precís, ric i divers dialectalment. Ens cal un bon equilibri entre la VOS i els sistemes de doblatge. La desaparició de la tenalla autodefensiva farà que els productes culturals responguin a les necessitats del país lliure. L'espai audiovisual de l'entorn espanyol seguirà sent massa potent i no retrà pas comptes a les nostres

institucions.

7. Al conjunt dels països de llengua catalana (PLC), amb els que totalitzem una comunitat de 14'5 M d'habitants, la meitat d'ells molt més oprimits que els catalans, s'està produint un insòlit renaixement identitari, en dignitat, un empoderament històric després de dècades d'obscurantisme, mentida i corrupció. La prohibició expressa per la CE d'accedir a un espai polític i comunicatiu comú l'hem de fer desaparèixer a termini fix.

8. La UE haurà de reconèixer oficialment el català com la vuitena llengua europea que ja és avui entre els 27 estats.

La República Catalana que estem bastint pretén que el català sigui la llengua plenipotenciària, de cultura, normalitzada, que no ha pogut ser els darrers quatre segles, però amb el suport ple d'un estat propi. En i amb el català es podrà i s'haurà de fer tot el que es vulgui. Depèn de nosaltres.

I la ciutadania serà tan poliglota com pugui, conscient singularment de les llengües-pont presents al país en cada moment, com ara mateix ho són el castellà i l'anglès, i el francès a la Catalunya Nord.

Farem ben fàcil garantir els drets i llibertats individuals de tots els nostres conciutadans i visitants. Les oficialitats no seran problema. En sabem molt. No en tinc el més mínim dubte.

Anirà de dignitat, d'ús i transmissió, de Cultura i, sobretot, d'Afecte.